

Na bakalářské práci Otakara Hybnera oceňuji již výběr tématu; v dnešní globalizující se Evropě se vcelku logicky naskytá otázka, do jaké míry mají národní symboly ještě význam, zejména pak pro mladou generaci. Autor bakalářské práce dává svým nefalšovaným zaujetím pro zvolené téma spontánně najevo, že navzdory výše zmíněným globalizačním tendencím nepovažuje českou národní hymnu za muzeální záležitost, nýbrž za živou a fungující píseň.

Autor se musel vyrovnat se skutečností, že téma národní hymny, její geneze a jejích kulturně historických souvislostí je v odborné literatuře velmi dobře zpracováno, a že je tudíž obtížné přijít na tomto poli s něčím novým. Pouhá kompilace stávajících poznatků by však autora této práce zjevně neuspokojila; od počátku je zřejmé, že jeho ambicí je vytvořit vlastní přidanou hodnotu, jež dobře probádané téma obohatí o nové, byť třeba jen dílčí pohledy.

Z nich se mi jako nejzajímavější jeví příkladně metodické rozpracování postřehu, týkajícího se nekonkrétnosti onoho ideálního místa v hymně popisovaného. Autor velmi důvtipně poukazuje na to, že se Tylovi navzdory tomu, že v líčení „země české“ navázal na tradici „líbezného místa“, putující evropskou kulturou již od dob antiky, podařilo recipienty přesvědčit, že právě tento staletý topos s ustálenými atributy je věrným obrazem naší vlasti. Podle Hybnera je to dáno zejména označením tohoto místa jako ráje - ten je v tradičním mytologickém myšlení situován do středu. Stejnou pozici ovšem v ideologii jungmannovské generace zaujímaly Čechy, ztotožnění „líbezného místa“, označeného jako ráje, s Čechami bylo tedy nasnadě. Uvedenou interpretaci je natolik podnětná, že by zasloužila rozpracovat do samostatné studie.

Argumentační samostatnost autor prokázal i v (podle mého názoru zcela oprávněné) polemice se studií Martina Svatoše, vyjadřující povzdech nad tím, že Tyl v textu písně vyměnil ráj metafyzický za ráj pozemský.

Naopak za spornější považuji vztahování Tylovy charakteristiky české krajiny v textu hymny nejen k idylické pastorální tradici (to je nesporná filiace), nýbrž pro mě poněkud překvapivě i k pojetí krajinomalby v díle německého romantika C. D. Friedricha. Nalézání nových, dosud nezohledněných kontextů sledovaného jevu je bezesporu živou vodou interpretace, nicméně ne za každou cenu. Autorova argumentace je sice důvtipná, ale nezdá se mi zcela přesvědčivá. Např. v tom, abych vnímala obraz Česká krajina s Milešovkou jako idylický, mi brání dramatické sopečné kužely na horizontu, jež jsou podle mě typickým projevem romantické estetiky.

V neposlední řadě autor práce využívá druhého studovaného oboru a věnuje se hudební rovině hymny. Zde se vedle sumarizace základních poznatků o inspiračních zdrojích Škroupovy písně a analýzy jejího hudebního průběhu zaměřuje na zajímavý problém nedořešené kodifikace hudební stránky hymny.

Z důvodů uvedených v úvodu posudku považuji za podstatný rovněž závěr práce, jenž je vyjádřením autorova osobního pohledu na dnešní status národní hymny.

Dílčí výhradu mám k autorově tezi, že hudební umění je méně způsobilé k racionální analýze než krásná literatura. Toto přesvědčení vychází z tradičního názoru, že hudba na rozdíl od krásné literatury disponující výrazným kognitivním rozměrem atakuje zejména emoční stránku lidské osobnosti. Je sice pravda, že na rozdíl od literatury je nadána možností bezprostředního smyslového působení, avšak obsahy, jež takto předává, nelze redukovat na emoce, jak přesvědčivě doložila sémioticky orientovaná hudební teorie posledních desetiletí. Nicméně toto – dle mého názoru chybné – tvrzení nepatří k zásadním tezím předkládané práce, proto nijak neohrožuje její výslednou kvalitu.

Na bakalářské práci Otakara Hybnera oceňuji především schopnost klást relevantní otázky a suverénní znalost odborné literatury, na jejímž základě dospívá k vlastním interpretacím. Jde o práci nadstandardní kvality, živě podanou, jež zdánlivě mrtvé téma dokáže učinit zcela současným. Plně ji doporučuji k obhajobě.